
Співвідношення рівня експресії активаційних маркерів на лімфоцитах периферичної крові у хворих на запальні захворювання очей

Храменко Н. І., Величко Л. М., Коновалова Н. В., Дрожжина Г. І., Богданова О. В.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМНУ» (Одеса, Україна)

Запальні захворювання очей є поширені хвороби, що загрожують зору і включають безліч гетерогенних клінічних проявів, які різняться залежно від етіології, гістопатології та виду запального процесу. Незважаючи на чималі успіхи сучасної офтальмології, питання своєчасної діагностики та лікування цих захворювань і нині залишаються актуальними. Важливим завданням сучасної клінічної офтальмології є пошук біомаркерів, які можуть допомогти діагностувати та спрогнозувати перебіг запального процесу, зокрема можливість хронізації та рецидивування процесу, ймовірність появи ускладнень.

Мета: визначити діагностичну значущість значень співвідношення таких активаційних маркерів як CD54/CD95 та CD5/CD25 на лімфоцитах периферичної крові у хворих на рецидивуючий ідіопатичний передній увеїт (ПУ) та рецидивуючий стромальний герпетичний кератит (СГК).

Матеріал і методи. Було обстежено 22 хворих рецидивуючим ідіопатичним ПУ у період загострення (рецидив). Всі хвори були в період рецидива: 1 група (12 хворих) мала такі ускладнення, як дифузний або кистозний набряк макули, дистрофію макули, внутрішньоочну гіпертензію, вторинну глаукому, а 2 група (10 хворих) таких ускладнень не мала. Вік хворих ПУ дорівнював $39,6 \pm 15,0$ років. Також були обстежені 25 хворих на СГК в період рецидиву: 3 група - 11 хворих з рідко рецидивуючим СГК (рецидиви не більш 1 разу на рік), та 4 група - 14 хворих з часто рецидивуючим СГК (рецидиви більше 1 разу на рік). Вік хворих СГК дорівнював $42,7 \pm 14,4$ років. Контрольну (5-ту) групу склали 28 здорових добровольців. Досліджували молекулярні маркери активації лімфоцитів CD5, CD54 (ICAM-1), CD25 і CD95 за допомогою моноклональних антитіл крові іммуноцітохімічним методом. Ви-

значали їх абсолютний рівень експресії на лімфоцитах периферичної крові та співвідношення CD54/CD95 та CD5/CD25.

Результати. У 1 групі (пацієнти з ускладненим ПУ) значення CD54/CD95 становило $1,35 \pm 0,54$. Цей показник був більше на 42% ($p=0,009$) порівняно з нормою та на 38% ($p=0,047$) порівняно з 2-ю групою. У 1 групі CD5/CD25 становило $1,43 \pm 0,48$. Цей показник був більше на 40% ($p=0,04$) порівняно з нормою та на 33,6% ($p=0,04$) порівняно з 2-ю групою. Визначено прямий кореляційний зв'язок між співвідношенням CD5/CD25 та абсолютною кількістю CD8 Т-цитотоксичних лімфоцитів (супресорів): $r=0,41$, ($p<0,05$).

У 4 групі (пацієнти з часто рецидивуючим СГК) значення CD54/CD95 становило $1,10 \pm 0,34$ і не відрізнялося від норми та від значень 3 групи (СГК з рідкісними рецидивами). У 4 групі значення CD5/CD25 становило $1,23 \pm 0,2$, що було більше за норму на 20,5% ($p=0,03$) та на 16% ($p=0,03$) більше 3 групи. Відзначено переважне значення маркера CD5, що є індикатором аутоімунних процесів, у пацієнтів із частими рецидивами СГК.

Висновки. При ускладненому передньому увеїті співвідношення абсолютної кількості лімфоцитів крові з експресією молекулярних маркерів CD54/CD95 та CD5/CD25 становило більше 33,6% та 42% порівняно з нормою та неускладненим переднім увеїтом. У хворих з часторецидивуючим СГК CD5/CD25 було більше за норму на 20,5% та на 16% ніж у хворих СГК з рідкісними рецидивами, що є індикатором аутоімунних процесів у пацієнтів із частими рецидивами СГК.

Ratio of activation markers expression on peripheral blood lymphocytes in patients with eye inflammation

Khramenko N.I., Velychko L.M., Konovalova N.V., Drozhzhina G.I., Bogdanova O.V.

SI «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine»; Odessa (Ukraine)

An important task of clinical ophthalmology is the search for biomarkers that can help diagnose and predict the course of the inflammatory process. This is especially important for the possibility of chronicity, recurrence and complications. In complicated anterior uveitis the ratio of the absolute number of blood lymphocytes with the expression of molecular markers CD54/CD95 and CD5/CD25 was more by 33.6% and 42% compared to normal and uncomplicated anterior uveitis. In patients

with stromal herpetic keratitis with frequent relapses CD5/CD25 was more by 20.5% and by 16% compared to normal and stromal herpetic keratitis with rare relapses.

Порівняльна характеристика регіонарної гемодинамики при невриті зорового нерву і передньої ішемічної нейропатії зорового нерву

Храменко Н. І., Коновалова Н. В.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Актуальність. Передня ішемічна нейропатія зорового нерва та неврит зорового нерва (папіліт) є найбільш поширеними причинами одностороннього набряку диска зорового нерва. Вони часто мають схожі клінічні профілі, і їх може бути важко диференціювати за клінічними ознаками під час первісного прояву. Такий клінічний прояв часто ускладнює диференціальну діагностику двох абсолютно різних нозологічних форм, для яких потрібний і різний підхід до терапії

Мета вивчити особливості стану та провести порівняння показників регіонарної гемодинамики ока, отриманих методом реоофтальмографії та мозку - методом реоенцефалографії, у хворих на НЗН з його наслідками та ПІНЗН.

Матеріал і методи. Обстеження на основі лабораторії функціональних методів дослідження органу зору ДУ «Інститут очних хвороб та тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМНУ» пройшли пацієнти, які складали кілька груп. 1 група – 27 хворих (35 очей) з гострим ідіопатичним невритом зорового нерва (НЗН), який клінічно визначався у вигляді папіліту, 2 група – 7 хворих (13 очей) з ЧАЗН як наслідок НЗН. 3 група 13 хворих з гострою ПІНЗН (25 очей), 4 група 40 хворих з хронічною ПІНЗН (71 око), 5 група – контрольна група, яку склали 28 здорових волонтерів. Дослідження гемодинаміки ока та головного мозку за методом реоофтальмографії (РОГ) та реоенцефалографії РЕГ виконували на комп'ютерному реографічному комплексі (Реоком, Україна, м. Харків). Використовували показники: об'ємного пульсового кровонаповнення ока за реографічним коефіцієнтом RQ (%), тонічних властивостей великих судин ока – $\alpha_1/T(\%)$, і дрібних судин